

24 januari 2019

nummer 109

Geachte heer/mevrouw ,

Hierbij ontvangt u de IVM Caring Capital nieuwsbrief voor januari 2019. Deze maand vragen we uw aandacht voor de volgende onderwerpen:

- De groei van China
De Caring Capital View van januari, door Hans Molenaar, CIO.
- 2018: 3 x zoveel elektrische auto's in Nederland
- Aanvullingen eenmalige schenkingsvrijstelling
- Nederland windmolenland, maar wel met vertraging
- Verhuur aan zoon en vrienden niet in strijd met splitsingsreglement
- Nieuwe Nederlandse viskotter is veel duurzamer
- CBS: consument besteedt meer, maar heeft minder vertrouwen
- Vaste rubriek: *Fonds in beeld*
Waarom IVM Caring Capital (nog steeds) belegt in Microsoft

We hopen en vertrouwen erop dat de informatie in deze artikelen voor u nuttig is en wensen u veel plezier bij het lezen.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van IVM Caring Capital

Ilco Snoey Kiewit, *Chief Commercial Officer*

Hans Molenaar, *Chief Investment Officer*

Hans Volberda, *Chief Executive Officer*

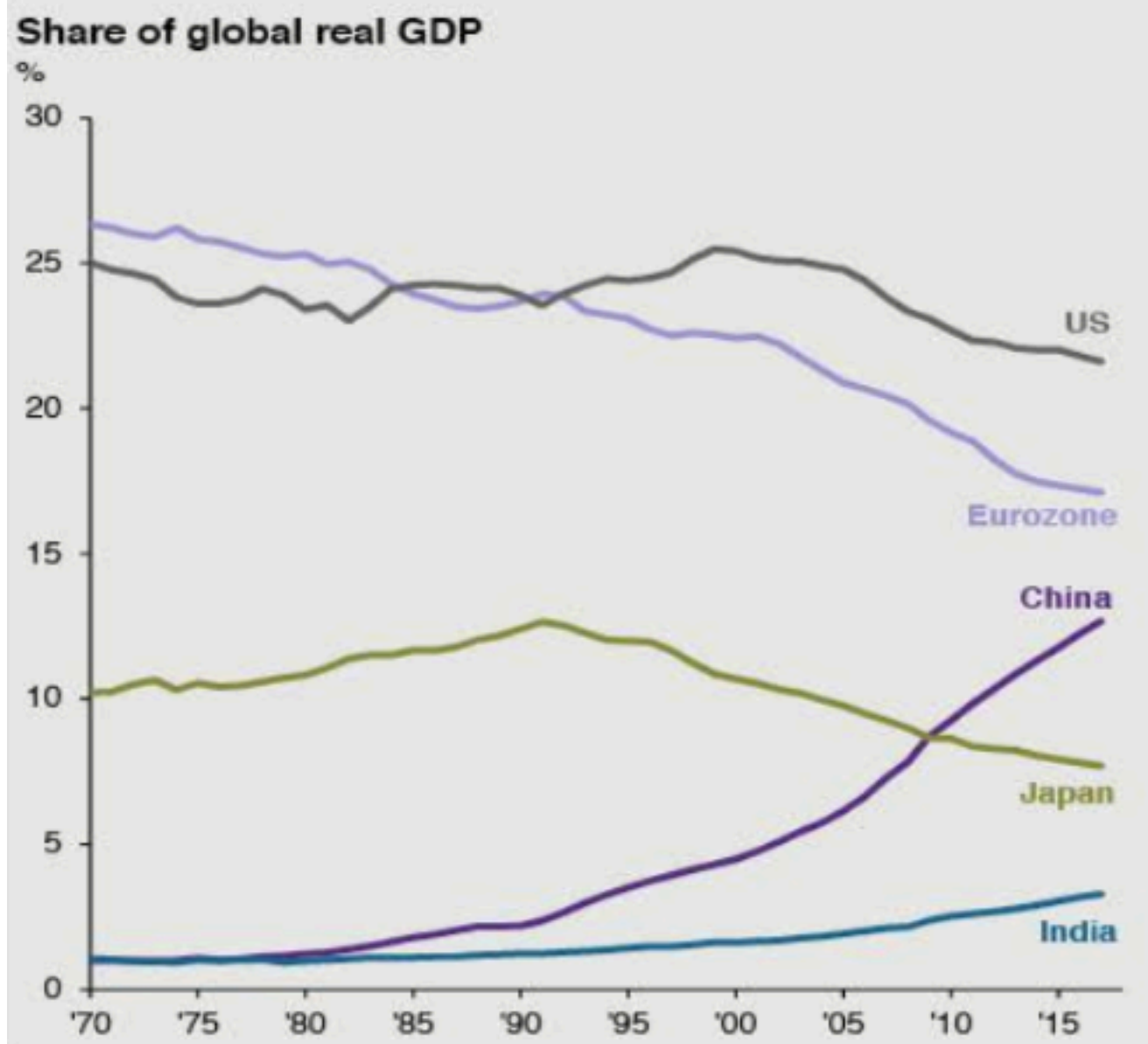
De groei van China

CARING CAPITAL VIEW

Hans Molenaar, CIO IVM Caring Capital

Na een zeer negatief verlopen laatste kwartaal door politieke onzekerheden en afzwakkende groei, is de stemming op de aandelenmarkten begin dit jaar omgeslagen. Die politieke onzekerheden zijn nog steeds even groot aanwezig. Ook laten de laatste cijfers over de economie geen ander beeld zien dan eind vorig jaar. En toch is de stemming opeens weer positief. De onrust rondom de Brexit duurt voort, al lijkt de kans op een harde Brexit afgenomen. Ook de berichten over de handelsoorlog tussen de VS en China klinken iets rooskleuriger, maar van een akkoord is zeker nog geen sprake.

China telt steeds meer mee

Waarom de Chinese economie inmiddels zo belangrijk is voor de wereldeconomie blijkt uit bovenstaande grafiek. In 2005 was deze nog slechts goed voor ongeveer 5% van de wereldeconomie. Inmiddels is dit aandeel opgelopen tot bijna 15% en is China de derde economische grootmacht van de wereld. De verwachting is dat de Chinese economie binnen enkele jaren de Eurozone voorbij zal streven en rond 2030 zelfs de VS. De berichtgeving over de Chinese economie is de laatste tijd minder positief: de groei lijkt af te nemen. Vanwege de omvang van de Chinese economie is dit dus ook van belang voor de wereldeconomie. De communistische partij stuurt de economie en heeft daarom veel invloed. De afgelopen drie jaar streefde de Chinese overheid ernaar de uit de hand lopende kredietgroei af te remmen. Dat is gelukt, maar resulteerde in combinatie met Trumps handelsoorlog in een lagere groei vorig jaar. Echter, die groei afzwakking verliep te snel naar de zin van de Chinese bestuurders. Dus namen zij de afgelopen maanden weer een aantal stimuleringsmaatregelen, een heropleving van de kredietgroei op de koop toenemend. Wij verwachten dat de Chinese economie dit jaar met ongeveer 6% zal groeien, maar de jaren erna zal afvlakken. Dat is ook onvermijdelijk, gezien de demografische ontwikkelingen in China. We hoeven echter niet bang te zijn dat de groei plotseling heel snel afneemt. Daarvoor is de invloed van de Chinese overheid te groot.

Beleid

De koersdalingen op de aandelenmarkten in het laatste kwartaal van

vorig jaar hebben geleid tot lagere waarderingen. Wij denken echter dat alle belangrijke regio's in de wereld dit jaar groei zullen laten zien. Ook verwachten we verder stijgende bedrijfswinsten, zij het in een lager tempo dan vorig jaar. Vanwege deze lagere waarderingen en de doorzettende winstgroei voorzien wij de komende tijd herstel op de aandelenmarkten. We handhaven daarom onze 5% overweging van aandelen. Ten aanzien van de opkomende markten hebben we besloten een deel van de portefeuille te beleggen in een duurzaam indexfonds. Iets soortgelijks deden we al eerder in relatie tot de ontwikkelde markten. Wij hebben gekozen voor het duurzame indexfonds van Northern Trust, omdat het duurzaamheidsbeleid van deze grote Amerikaanse vermogensbeheerder goed aansluit bij het onze. Zo worden bedrijven in de Northern Trust portefeuille regelmatig aangesproken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid (engagement). Bij de keuze speelden verder de lage kosten van het fonds mee.

Het performanceoverzicht van de modelportefeuille kunt u vinden op onze website:

www.ivmcaringcapital.nl.

© IVM Caring Capital 2019. Niets uit dit document mag worden gekopieerd of verspreid zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

[Naar boven](#)

2018: 3 x zoveel elektrische auto's in Nederland

Er werden vorig jaar 24.085 volledig elektrische auto's verkocht in Nederland, drie keer zoveel als in 2017, meldten RAI en Bovag begin deze maand. Van alle in 2018 nieuw geregistreerde auto's zijn er nu 5,4% volledig elektrisch (hybride voertuigen zijn dus niet meegerekend). De verkopen beleefden een piek in december, toen 30,4% van alle auto's volledig elektrisch waren. Er rijden inmiddels bijna 50.000 elektrisch aangedreven auto's rond in Nederland, waarmee de EV (Electric Vehicle) in ons land nu één van de hoogste marktaandelen ter wereld heeft. Veruit

de best verkochte EV in 2018 was de Tesla Model S (5.633 stuks). Op de tweede plaats volgde de Jaguar I-PACE (3.495), met de Nissan LEAF daar vlak achter met 3.369 verkopen. Voor 2019 verwachten de brancheorganisaties dat er rond de 28.000 EV's verkocht zullen worden, mede dankzij de komst van de Tesla Model 3 en méér keuze in het middensegment (aanschafprijs van € 30.000 - 40.000).

Miljardeninvesteringen in EV's

Wereldwijd investeert de auto-industrie het komende decennium ruim 300 miljard dollar in de verdere ontwikkeling van de stekkerauto, waarvan de helft in China. Logisch, gezien het feit dat China en omringende landen het verst zijn op het gebied van de accutechnologie, die bepalend is voor het succes van de EV. Maar ook Volkswagen is met een reservering van \$ 91 miljard voor elektrificatie een serieuze partij. Het Duitse merk zet zwaar in op de Chinese markt, waar het joint ventures heeft met de grootste Chinese automakers. "De toekomst van Volkswagen wordt op de Chinese markt beslist", stelt een topman van het moederbedrijf, dat in 2025 de productie van elektrische auto's wil opvoeren tot 15 miljoen per jaar. Ook JLR (Jaguar en Land Rover) en Ford zijn bezig geld vrij te maken voor de ontwikkeling en productie van elektrische en zelfrijdende auto's. Intussen meldde Tesla begin deze maand dat het bedrijf het laatste kwartaal van 2018 zo'n 2.000 EV's minder had geproduceerd dan gepland. Tegelijkertijd kondigde Tesla een prijsverlaging van \$ 2.000 aan, als compensatie voor lagere subsidies op EV's. In Nederland zijn kopers van een EV met een cataloguswaarde boven de € 50.000 sinds 1 januari van dit jaar duurder uit.

Bronnen: cleantechnica.com, fd.nl, telegraaf.nl

[Naar boven](#)

Aanvullingen eenmalige schenkingsvrijstelling

Vlak voor het einde van het jaar kwam staatssecretaris Menno Snel met een 'geactualiseerd besluit'. Dit bevat diverse aanvullingen en verduidelijkingen rondom de eenmalig verhoogde schenkingsvrijstelling. Sinds 1 januari 2017 mag aan iedereen tussen de 18 en de 40 jaar eenmalig tot € 100.000 belastingvrij worden geschonken, op voorwaarde dat het geld besteed wordt aan de eigen woning van de ontvanger

(aankoop, onderhoud, verbetering, aflossing, afkoop enzovoort). In antwoord op tal van vragen die de praktijk (dwars als altijd) opriep, zijn nu de volgende aanvullingen vastgelegd:

** Vrijstelling geldt tot en met de 40e verjaardag*

De regeling geldt dus ook nog op de dag dat de begunstigde of zijn/haar partner 40 wordt.

** Vrijstelling geldt ook bij kwijtschelding eigenwoningschuld*

Het was onduidelijk of de vrijstelling ook van toepassing was bij gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van een schuld voor de eigen woning. Dit is bij deze goedgekeurd.

** Vrijstelling geldt ook bij kwijtschelding koopprijs*

Onder voorwaarden keurt Snel nu goed dat de vrijstelling ook geldt voor een volledige of gedeeltelijke kwijtschelding van de koopprijs door de verkoper. Het moet dan gaan om een eigen woning in de zin van de wet en de begunstigde moet voldoen aan het leeftijdscriterium. Ook mag de kwijtschelding niet later plaatsvinden dan op de dag dat de leveringsakte wordt ingeschreven in de openbare registers. Tevens moet de kwijtschelding blijken uit de leveringsakte of uit de leningsovereenkomst, eveneens uiterlijk op de dag van inschrijving.

** Vrijstelling geldt ook bij verkoop onder de marktprijs*

Dit is in feite een variatie op het vorige punt. Als onroerend goed wordt verkocht voor een prijs die lager is dan de waarde in het economisch verkeer, is het waardeverschil in principe een schenking. Voldoet de begunstigde echter verder aan de voorwaarden voor de hogere eenmalige vrijstelling, dan kan hij/zij daarvan gebruik maken.

** Als eerdere schenking niet doorging kan de vrijstelling opnieuw worden gebruikt*

Als een toegezegde eigenwoningschenking niet door kon gaan door het inroepen van een ontbindende voorwaarde (bijvoorbeeld omdat de begunstigde geen passende financiering kon krijgen), kan de vrijstelling later 'herleven'. Dat wil zeggen dat deze door dezelfde schenker en begunstigde opnieuw kan worden benut. De mogelijkheid van een ontbindende voorwaarde moet dan wel bij de eerste schenking schriftelijk zijn vastgelegd.

** Overgangsrecht voor opschortende voorwaarde gedaan vóór 2017*

In de nieuwe regeling kan de eigenwoningvrijstelling per 1 januari 2017 niet meer gelden voor schenkingen waaraan een opschortende voorwaarde is verbonden. Dit kan nadelig zijn voor mensen die vóór deze datum een schenking is toegezegd onder opschortende voorwaarde (wat toen nog wel was toegestaan), als deze opschortende voorwaarde na 31 december 2016 in vervulling gaat. Voor deze groep is een uitzondering gemaakt, waardoor toch van de vrijstelling gebruik kan worden gemaakt.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning. Relaties van IVM Caring Capital met vragen over dit onderwerp kunnen hiermee terecht bij hun vaste contactpersoon.

Naar boven

Nederland windmolenland, maar wel met vertraging

Het ziet er nu naar uit dat binnenkort kan worden begonnen met de aanleg van het al langer geplande windpark bij knooppunt Deil (11 turbines). Dit project van de Burgerwindcoöperatie West-Betuwe kan straks ongeveer 60.000 huishoudens van stroom voorzien. Na stagnering in de periode 2016 t/m 2018 (toen er netto slechts 300 megawatt aan productie bijkwam) lijkt hiermee weer schot te komen in de uitbreiding van windenergie in ons land. Dat is hard nodig ook, want volgens het Energieakkoord van 5 jaar geleden moet in 2020 rond de 6.000 megawatt aan elektriciteit door wind zijn gegenereerd, terwijl de teller pas op 3.400 megawatt staat – iets meer dan 5% van het Nederlandse stroomverbruik.

Veel tegenwind

Experts gaan er nu van uit dat de doelstelling pas twee jaar later gehaald gaat worden. Een deel van de vertraging de afgelopen jaren is veroorzaakt door de noodzakelijke vervanging en sanering van oude windmolens. Daarnaast klaagt de Nederlandse Windenergie Associatie over een gebrek aan medewerking van de Rijksoverheid en de provincies, die 'te weinig nieuwe windmolens mogelijk maken'. De NWA wil dat het Rijk de provincies verbiedt nog langer bovenwettelijke regels voor windenergie op te leggen. Ook netbeheerders waarschuwen voor problemen, omdat ze lang niet altijd een snelle aansluiting kunnen garanderen. Zoals het er nu voorstaat gaat de windenergieproductie het komende jaar met rond de 25% (bijna 1.000 megawatt) omhoog. Tenminste, als boze boeren en burgers niet té veel verzet bieden, zoals nu dreigt in de regio Veendam/Stadskanaal, waar megaturbines met een tiphoogte van 210 meter zijn gepland. Daarnaast worden zowel de aannemers voor de aanleg van de windparken als de netbeheerders geplaagd door een gebrek aan geschoold personeel.

Verhuur aan zoon en vrienden niet in strijd met splitsingsreglement

Wie studerende kinderen heeft kent de situatie wel. Samen één woning delen is voor veel studenten vaak een voordeliger (en leukere) woonoplossing dan een individuele kamer, waarvoor in grote steden vaak forse huren moeten worden betaald. Maar hoe zit dat als op het appartement in kwestie een splitsingsreglement van toepassing is? Voor deze vraag zag de Rechtbank Amsterdam zich eind vorig jaar geplaatst. De situatie was als volgt. Een echtpaar had de bovenste helft gekocht van een woning, die door de eigenaar was gesplitst in twee appartementsrechten. Zelf bleef hij in het onderste deel wonen. Het echtpaar verhuurde vervolgens het appartement aan hun zoon en drie van zijn medestudenten. Daar was de benedenbuurman niet blij mee. Voor de Rechtbank vordert hij dat het echtpaar ophoudt met de verhuur per kamer van het appartement. Dit omdat de verhuur aan zoonlief en maatjes in strijd zou zijn met het splitsingsreglement, dat alleen een woonbestemming toestaat en waarin staat dat 'geen van de privégedeelten mag worden gebruikt als pension- of kamerverhuurbedrijf'.

Verhuur is niet bedrijfsmatig

Of de verhuur aan hun zoon en medestudenten inderdaad strijdig is met de splitsingsakte kan volgens de rechter alleen worden opgemaakt uit de omschrijving in de akte, omdat daaruit de bedoeling van de splitsende partij zou moeten blijken. Omwille van de rechtszekerheid tellen alleen de gegevens mee die voor derden toegankelijk zijn, met name de in de openbare registers ingeschreven splitsingsakte. Hierop focust de rechter dus. De akte verbiedt expliciet het gebruik van het appartement als 'pension- of kamerverhuurbedrijf', waaraan ter verduidelijking is toegevoegd 'bed and breakfast daaronder mede begrepen'. Volgens de rechter is hiermee kennelijk een verbod op bedrijfsmatige verhuur nagestreefd. Dat de verkoper de *subjectieve* bedoeling had elke vorm van

verhuur van de bovenwoning uit te sluiten wordt niet ondersteund door de *objectieve* tekst van de splitsingsakte, de enige informatie die voor het echtpaar toegankelijk was bij de aankoop. Verhuur aan zoon & co kan niet worden aangemerkt als bedrijfsmatige verhuur, te meer daar het echtpaar kon aantonen het appartement uitsluitend te hebben gekocht als huisvesting voor hun zoon. Dit blijkt ook uit de huurperiode die het echtpaar in de huurovereenkomst met de zoon (als hoofdhuurder) had afgesproken: deze was beperkt tot maximaal de duur van zijn studie. Na afloop daarvan zou het appartement weer worden verkocht, of worden overgenomen door de zoon als enige bewoner. Samengevat: het ging hier om verhuur aan een bepaalde groep met de zoon verbonden huurders en dat is geen 'bedrijfsmatige kamerverhuur'. Dat inmiddels één van de studenten is vertrokken en vervangen door een andere studiegenoot (wat vaak voorkomt bij 'flat sharing') doet niet ter zake. Een kennelijk incidentele vervanging maakt de verhuur nog niet bedrijfsmatig. De Rechtbank wijst de vordering af.

Met dank aan Van Ewijk Estate Planning. Hierbij moet worden opgemerkt dat verhuur aan meerdere studenten wél degelijk strijdig kan zijn met het splitsingsreglement (afhankelijk van hoe dit is opgesteld), en/of met gemeentelijke bestemmingsplannen. Ook kan voor verhuur aan meerdere personen een omzettingsvergunning nodig zijn.

[Naar boven](#)

Nieuwe Nederlandse viskotter is veel duurzamer

Een nieuw type in Nederland ontwikkelde en gebouwde viskotters zet een nieuwe norm neer voor duurzame vissersschepen en is ook nog eens internationaal een commercieel succes. De eerste van dit type (MDV1) liep drie jaar geleden van stapel, na jaren van voorbereiding door met name de scheepswerven Hoekman (Urk) en Padmos (Stellendam). Het gaat om een kotter voor de platvisvisserij met hybride aandrijving door diesel en elektriciteit. Het schip heeft een veel lichtere romp, die minder vaarweerstand ondervindt. Die combinatie zorgt voor een brandstofbesparing van minstens 60% en een 60% lagere CO2-uitstoot. Mocht de pulsvistechiek weer worden toegestaan, dan kan de brandstofbesparing zelfs oplopen tot 80%. Ondanks deze uitgesproken

voordelen, ligt de aanschafprijs beneden die van traditioneel gebouwde viskotters.

Futuristisch

Geen wonder dat Nederlandse vissers bijna direct overstag gingen voor de nieuwe kotter, al moesten ze wel wennen aan het futuristische ontwerp: het schip lijkt meer op een gestroomlijnd motorjacht dan op een traditionele vissersschuit. Inmiddels zijn er in eigen land al 4 verkocht en is een veelvoud daarvan in bestelling. Franse vissers kochten al zeven kleinere versies van het model. Na presentatie van het schip op een scheepsbouwcongres in Azië, kwam ook uit dat deel van de wereld veel belangstelling voor het ontwerp. Inmiddels werken ook andere Nederlandse werven aan groenere en zuiniger vissersschepen. Naar verwachting zijn er binnen tien jaar zo'n 100 vissersboten verduurzaamd, al zijn veel vissers op dit moment nog wat terughoudend door onzekerheden rondom de Brexit, de regels rondom ondermaatse (bij)vangst en de pulsvisserij. De nieuwe generatie schepen voldoet ruimschoots aan de huidige klimaatakkoorden van het kabinet. Een volledig 'circulair' scheepsontwerp zonder uitstoot, afval en lagere ongevalsrisico's is nu al technisch mogelijk, maar nog niet betaalbaar. Tegen 2050 zal dit naar verwachting wél het geval zijn. De sector ligt dus goed op koers in het streven naar volledige circulariteit.

Bron: fd.nl

[Naar boven](#)

CBS: consument besteedt meer, maar heeft minder vertrouwen

Deze week berichtte het Centraal Bureau voor de Statistiek dat consumenten in Nederland afgelopen november 2% méér besteedden dan in november van 2017, en ook licht méér dan in oktober 2018. Zij gaven vooral meer (+ 3%) uit aan duurzame goederen, met name huishoudelijke apparaten en kleding. Ook aan benzine en aardgas werd bijna 3% meer uitgegeven, voor voedingsmiddelen bedroeg de plus 1%. Aan diensten (ongeveer de helft van de totale binnenlandse consumptieve bestedingen) werd bijna 2% meer uitgegeven. Alleen aan auto's gaven Nederlanders minder uit dan het jaar daarvoor. Vorige week

meldde het CBS dat de omzet van de detailhandel afgelopen november 4% hoger was dan november 2017.

Grootste daling in 7 jaar

Gelijktijdig met bovenstaande consumptiecijfers kwam het CBS met het nieuws dat het consumentenvertrouwen deze maand met 8 punten is gedaald naar 1, de grootste daling in ruim 7 jaar. De stemming onder consumenten is nu al voor de zesde maand op rij negatiever dan de maand ervoor. Overigens ligt het vertrouwen met 1 nog wel boven het gemiddelde over de afgelopen 20 jaar (-3). De hoogste stand werd bereikt in januari 2000 (36), het dieptepunt was in 2013 (-41). De deelindicator 'koopbereidheid' zakte deze maand eveneens en komt uit op -1; in december was deze nog 3. Consumenten zijn negatiever geworden over hun financiële situatie en vinden het een minder goede tijd voor het doen van grote aankopen.

Bron: cbs.nl

[Naar boven](#)

Waarom IVM Caring Capital (nog steeds) belegt in Microsoft

Vaste rubriek: Fonds in beeld

Door Maarten Friederich, Portfolio Manager

Kunt u zich nog die eerste MS DOS pc's herinneren uit de jaren '80 van de vorige eeuw? U weet wel, met alleen groene tekens op de monitor en geschreven commando's als 'dir', 'ren' en 'del'. Het Microsoft Disk Operating System was gebaseerd op een programma dat Bill Gates en Paul Allen al in 1975 hadden geschreven. In hetzelfde jaar richtten zij hun bedrijf Microsoft op, dat zou uitgroeien tot leverancier van vrijwel alle pc-besturingssystemen waar geen Applelogo opstond. In 1984 maakte het tekstgestuurde systeem plaats voor een grafische versie: Microsoft Windows, waarvan sindsdien vele verbeterde versies verschenen. Daarnaast ontwikkelde de onderneming vanaf 1990 software-applicaties als Microsoft Word, Excel en Powerpoint, gebundeld in Microsoft Officepakketten.

Uitbreiden en overnames

Met de opkomst van het internet werd de online service MSN gestart. Ook bond het bedrijf de strijd aan met Nintendo en Sony via de introductie van de Xbox spelcomputer, terwijl zoekmachine Bing en het overgenomen aQuantive tegenwicht moesten bieden tegen Google. Tot de verdere strategische overnames behoorden Skype, Mojang, LinkedIn en Azure (2007), waarmee Microsoft de concurrentie met Amazon aankon in het segment cloud services. Na aanvankelijk overvleugeld te lijken door Apple, is Microsoft dankzij alert ondernemerschap op dit moment de meest waardevolle beursgenoteerde onderneming ter wereld. Daarnaast scoort het concern goed op duurzaamheid. Sustainalytics, het onderzoeksbureau dat bedrijven beoordeelt op ESG (en waarmee IVM Caring Capital ook samenwerkt) rangschikt Microsoft bij de beste 10% van alle ondernemingen in deze sector. Dat verklaart waarom Microsoft al jaren deel uitmaakt van onze aandelenportefeuille. En zal blijven uitmaken, zo lang de onderneming gebruikers op een eerlijke manier aan zich weet te binden met goede producten en diensten.

[Naar boven](#)

Heeft u tips, vragen of opmerkingen laat het ons weten.

Telefoon +31 23 531 01 85 Bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur.

[Afmelden voor de nieuwsbrief](#)